

Sosiaali- ja terveysministeriö

Viite: STM068:00/2015 (31.8.2016)

LAUSUNTO KOSKIEN HALLITUKSEN ESITYSTÄ EDUSKUNNALLE MAAKUNTAUUDISTUKSEKSI

Elintarviketeollisuusliitto ry:n (ETL) Kalateollisuusyhdistys lausuu otsikkoasiassa seuraavaa koskien elinkeinokalatalouden sekä muun kalataloutta koskevan hallinnon järjestämistä osana maakuntauudistusta:

Maakuntauudistus on kattava asiakokonaisuus, johon liittyy myös elinkeinokalataloutta sekä muuta kalataloutta koskevan hallinnon järjestäminen. Kala- ja vesitalousasioita esitetään maakuntauudistuksen yhteydessä siirrettäviksi osaksi maakuntien vastuualueita.

Kalateollisuusyhdistys on huolissaan edellä kuvatusta esityksestä. Itsenäinen, selkeästi omana kokonaisuutenaan toimiva ja elinkeinokalataloutta palveleva kalataloushallinto tarvitaan jatkossakin. Kalateollisuusyhdistys pitää täten tärkeänä, että elinkeinokalataloutta koskeva hallintomalli perustuu myös jatkossa nykyisenkaltaiselle rakenteelle. Eri-tyisen tärkeää on välttää liian hajanaisen ja maantieteellisesti pirstaleisen hallinnon muodostamista.

Kalateollisuusyhdistys korostaa, että kalataloushallinnon tehtävät koostuvat moninaisesta ja kattavasta kokonaisuudesta; erityisesti elinkeinokalataloutta koskevat tehtävät perustuvat vahvasti alaa säätelevään laajaan EU-tason lainsäädäntöön. Kalatuotteiden jalostusta koskeva keskeinen instrumentti tässä kokonaisuudessa on Euroopan meri- ja kalatalousrahasto (EMKR). Valtakunnallinen kokonaisnäkemys toimialaan sekä siihen liittyviin kehittämistarpeisiin on edellytys EMKR:n tehokkaalle hallinnoinnille ja toimeenpanolle kansallisella tasolla. Toimialaa aidosti kehittävien EMKR-hankkeiden toteutus edellyttää, että niiden hallinto ja toimeenpano tapahtuvat tarkoituksenmukaisesti; osa hankkeista edellyttää valtakunnallista näkökulmaa, osa rajatumpaa tarkastelua. Jos EMKR-varat jaetaan kahdeksantoista maakunnan kesken, on riskinä toimenpiteiden fokuksen liiallinen kaventuminen sekä rajautuminen maantieteellisesti liian suppealle alueelle.

Lisäksi on hyvä huomioida, että valtakunnallista kalataloushallintoa uudistettiin viimeksi vuoden 2015 alussa. Tuon uudistuksen myötä muodostettu, kolmeen kalatalousasioihin keskittyneen ELY-keskuksen perustuva hallintomalli on selkeä ja helpottanut vuoropuhelua toimialan ja viranomaisten kesken. Nyt vakiintumassa olevan toimintamallin purkamisen aiheuttaisi jälleen muutoksia hallinnossa, mikä heijastuu tarpeettomina lisäviivästyksinä asioiden käsittelyssä ja heikentyneenä asiakaspalvelun tasona. Hallinnon pirstaloituminen lukuisiin maakuntatason yksiköihin vaarantaa myös riittävän osaamisen yksittäisen maakunnan tasolla.

Kalateollisuusyhdistys korostaa, että suomalainen elinkeinokalatalous (sekä kalatalous laajemminkin) on toimialana suhteellisen pieni. Lisäksi etenkin alkutuotantosektori on

9.11.2016

sijoittunut maantieteellisesti hyvin hajanaisesti. Tämä korostaa nykyisen hallintomallin säilyttämisen tarvetta, jotta alaan liittyvä asiantuntemus voidaan turvata ja resurssit kohdentaa tarkoituksenmukaisesti.

Edellä mainituista syistä kalateollisuusyhdistys pitää tärkeänä, että kalatalouden hallintomallia ei muuteta nykyisestä organisoitumisperiaatteesta, vaan sitä noudatettaisiin myös jatkossa. Kalateollisuusyhdistys esittääkin lakiin kirjausta, joka velvoittaisi maakunnat sopimaan keskenään kalataloushallinnon järjestämisen nykyistä vastaavalla tavalla. Käytännössä tämä tarkoittaisi toimialaa koskevien asioiden keskittämistä vain muutamaan maakuntaan.

Kunnioitavasti

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO ry /
Kalateollisuusyhdistys

Anna Vainikainen
toimialapäällikkö
050 583 0478
anna.vainikainen@etl.fi